

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktoriaus 2005 m. gruodžio 29 d.

įsakymu Nr. B1-725

(Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktoriaus 2018 m. d.

įsakymo Nr. B1- redakcija)

MAŽAIS KIEKIAIS GAMINAMOS LAUKINIŲ MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ MĖSOS VETERINARIJOS REIKALAVIMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažais kiekiais gaminamos laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos veterinarijos reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo bendruosius ir specialiuosius veterinarijos reikalavimus, laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo patalpų ir laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkytojų reikalavimus.

2. Reikalavimai taikomi mažais kiekiais gaminamos laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tiekėjams, kurie per metus sumedžioja ne daugiau kaip 200 vienetų laukinių kanopinių ir kitų maistui medžiojamųjų sausumos žinduolių, išskyrus kiškinius, ar 1000 vienetų laukinių paukščių ir kiškinių ir kurie po sumedžiotų laukinių medžiojamųjų gyvūnų pirminio tikrinimo tvarko laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą ir ją tiekia tiesiogiai galutiniams vartotojams ar mažmeninės prekybos subjektams, kurie laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą tiekia tiesiogiai galutiniams vartotojams.

3. Reikalavimai netaikomi asmenims, kurie medžioja laukinius medžiojamuosius gyvūnus ir iš jų gautą mėsą naudoja asmeniniams ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine komercine veikla, tenkinti.

4. Reikalavimų nuostatos neprieštaruoja 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL 2015 L 241, p. 1), nuostatoms.

5. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

5.1. **Mažais kiekiais gaminamos laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tiekėjas** (toliau – Tiekėjas) – fizinis arba juridinis asmuo, mažais kiekiais gaminantis ir tiekiantis laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą tiesiogiai galutiniams vartotojams ar mažmeninės prekybos subjektams.

5.2. **Vietinė rinka** – Lietuvos Respublikos teritoriją apimanti rinka.

5.3. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m.

specialusis leidimas, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14), Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme ir Lietuvos Respublikos medžioklės įstatyme.

6. Tiekėjai registruojami vadovaujantis Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

II SKYRIUS

LAUKINIŲ MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ MĖSOS TVARKYMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

7. Tiekėjai turi laikytis reglamento (EB) Nr. 852/2004 reikalavimų ir užtikrinti, kad:

7.1. rinkai tiekama laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa gauta iš laukinių medžiojamųjų gyvūnų, kurie:

7.1.1. buvo sumedžioti medžioklės platuose tokiomis priemonėmis, kurias nustato medžioklės reglamentuojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai,

7.1.2. nebuvo sumedžioti teritorijose, kuriose Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba taiko apribojimus ir (ar) draudimus dėl gyvūnų užkrečiamųjų ligų Veterinarijos įstatyme nustatyta tvarka,

7.1.3. buvo patikrinti vadovaujantis reglamento (EB) Nr. 853/2004 III priedo IV skirsnio I skyriaus ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. B1-385 „Dėl sumedžiotų laukinių gyvūnų pirminio tikrinimo“ reikalavimais;

7.2. šernų ir kitų trichineliozei imlių laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa buvo iširta dėl trichineliozės;

7.3. laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa buvo tvarkoma patalpose, atitinkančiose Reikalavimų III skyriaus nuostatas.

8. Šalutiniai laukinių medžiojamųjų gyvūnų produktai neturi būti kaupiami ten, kur tvarkoma laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa. Jie turi būti tvarkomi vadovaujantis Veterinarinės priežiūros medžioklėje reikalavimais, patvirtintais Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 485/550 „Dėl Veterinarinės priežiūros medžioklėje reikalavimų patvirtinimo“, ir 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL 2009 L 300, p. 1).

9. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėšai tvarkyti turi būti naudojamas tik geriamasis vanduo, atitinkantis Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“, reikalavimus.

III SKYRIUS

LAUKINIŲ MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ MĖSOS TVARKYMO PATALPŲ REIKALAVIMAI

10. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo patalpos turi būti įrengtos ir išdėstytos taip, kad mėsos produktų gamybos proceso metu nebūtų mėsos produktų užteršimo pavojaus ir atitiktų reglamento (EB) Nr. 852/2004 reikalavimus.

11. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa tvarkyti turi būti įrengtos šios patalpos:

11.1. šaldymo patalpa ar atitinkamas šaldymo įrenginys, skirtas laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa laikyti; jei laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo patalpose laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa nuo jos gavimo tvarkoma ir pristatoma galutiniams vartotojams ne ilgiau kaip per 2 (dvi) valandas, šiame papunktyje nurodytos šaldymo patalpos ar įrenginio įrengti nebūtina;

11.2. jei būtina atlikti laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos laboratorinius tyrimus, patalpa laboratoriniams tyrimams (trichineliozės tyrimui) atlikti, kurioje būtų sudarytos tinkamos sąlygos reagentams laikyti; nesant tokios patalpos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritoriniai padaliniai gali leisti atlikti reikalingus laboratorinius tyrimus kitoje vietoje;

11.3. patalpa laukiniams medžiojamiesiems gyvūnams išdoroti, kailiams lupti ar plunksnoms pešti;

11.4. patalpa mėsa išpjauštyti, jei mėsa išpjauštoma;

11.5. patalpa mėsa vynioti, saugoti ir išsiųsti;

11.6. patalpa ar tinkamai įrengta vieta apyvartinei tarai ir inventoriui plauti;

11.7. patalpa ar tinkamai įrengta spinta valymo, plovimo ir dezinfekavimo priemonėms laikyti;

11.8. patalpa ar tinkamai įrengta spinta pakavimo ir fasavimo medžiagoms laikyti;

11.9. patalpa ar talpa atskiroje vietoje šalutiniams gyvūniniams produktams laikyti ir sandėliuoti iki išvežimo;

11.10. personalui persirengti skirta patalpa su rankų praustuvu ir tualetu; jeigu yra galimybė pasinaudoti netoli mėsos produktų gamybos patalpų esančiu tualetu, jo tame pastate, kuriame yra įrengtos šiame skyriuje nustatytos patalpos, gali ir nebūti.

12. Jeigu 11.3 papunktyje nurodyta patalpa yra pakankamo dydžio ir laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo metu užtikrinama, kad laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa tiesiogiai ar netiesiogiai neturės sąlyčio su šalutiniais skerdimo produktais, 11.4 ir 11.5 papunkčiuose nurodyti veiksmai gali būti vykdomi 11.3 papunktyje nurodytoje patalpoje.

13. Patalpose, kuriose tvarkoma laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa, turi būti:

13.1. lengvai valomos, plaunamos ir dezinfekuojamos grindys, lubos ir sienos; grindų danga turi būti paklota taip, kad vanduo lengvai nutekėtų kanalais į drenas; jei laukinių gyvūnų mėsos tvarkymo patalpose nėra galimybės įrengti vandens surinkimo sistemos, vanduo nuo grindų gali būti pašalinamas specialiu įrenginiu;

13.2. tinkamas vėdinimas;

13.3. tinkamas apšvietimas;

13.4. įranga rankoms ir įrankiams, talpykloms plauti ir dezinfekuoti; privalo būti įtaisyti šalto ir karšto arba reguliuojamos temperatūros tekančio vandens įrenginiai rankoms plauti, įrenginys ar priemonė rankoms dezinfekuoti ir sausinti;

13.5. priemonės įrankių dezinfekcijai arba įrenginys su ne žemesnės kaip + 82 °C temperatūros vandeniu;

13.6. nerūdijanti įranga ir įrenginiai, atitinkantys higienos reikalavimus, skirti laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsai tvarkyti;

13.7. tinkamos priemonės ir įranga apsaugoti nuo kenkėjų (pvz.: vabzdžių, graužikų ir kt.);

13.8. langai apsaugoti nuo vabzdžių patekimo (pvz., įrengti nuo vabzdžių saugantys tinkleliai), jei jie darinėjami.

14. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo patalpose gali būti įrengtos medinės durys ir langai, jei jų paviršius padengtas lengvai, valoma, plaunama ir dezinfekuojama danga (dažais).

IV SKYRIUS

LAUKINIŲ MEDŽIOJAMŪJŲ GYVŪNŲ MĖSOS TVARKYMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

15. Į laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkymo patalpas stambieji laukiniai medžiojamieji gyvūnai turi būti pristatomi su sumedžiuoto laukinio gyvūno pirminio tikrinimo patvirtinimu, kurio forma patvirtinta Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 14 d. įsakymo Nr. B1-385 1.1 papunkčiu, ir nedelsiant išdorojami.

16. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa atšaldoma ar užšaldoma tuoj pat po išdorojimo ir (ar) išpjauستymo. Stambiųjų laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa laikoma ne aukštesnėje kaip + 7 °C, smulkiųjų laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa – ne aukštesnėje kaip + 4 °C temperatūroje, subproduktai – ne aukštesnėje kaip + 3 °C temperatūroje. Šviežios užšaldytos smulkiųjų laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos vidaus temperatūra turi būti ne aukštesnė kaip – 12 °C, šviežios giliai užšaldytos – ne aukštesnė kaip – 18 °C.

17. Išimtiniais atvejais ribotą laiką leidžiama nesilaikyti temperatūros kontrolės režimo ruošiant, kraunant, vežant, dedant į vitrinas ar patiekiant laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą vartotojams, jeigu toks temperatūros kontrolės režimo nesilaikymas nekelia rizikos laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos produktų saugai.

18. Kol nebaigtas sumedžiuoto laukinio medžiojamojo gyvūno apdorojimas, draudžiama, kad skerdenos ir (ar) subproduktai liestųsi su apdorotomis skerdenomis ir (ar) subproduktais.

19. Draudžiama, kad laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa, kuri buvo sulaikyta arba pripažinta netinkama maistui, skrandžiai, žarnos ir nevalgomi skerdimo produktai liestųsi su tinkama maistui laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa. Netinkamą maistui laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą būtina kuo skubiau patalpinti į tokiai mėsai skirtas patalpas arba talpas, kad būtų išvengta kitos mėsos užteršimo.

20. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą pjaustyti reikia taip, kad ji nebūtų užteršta. Iš laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos kaulų skeveldros ir kraujo krešuliai turi būti pašalinti. Išpjauستyta maistui netinkama laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa nedelsiant turi būti sudedama į specialias talpas, nurodytas Reikalavimų 11.9 papunktyje.

21. Jei laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsa tiekiamą rinkai supakuota:

21.1. pakuotės turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-417 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 16:2011 „Medžiagų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, specialieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, reikalavimus;

21.2. ženklavimas turi atitikti 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/ EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18), ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių maisto produktų ženklavimą, reikalavimus;

21.3. ženklavime turi būti nurodytas nacionalinis atpažinimo žymuo pagal Nacionalinio atpažinimo žymens ir nacionalinio sveikumo ženklo naudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. B1-373 „Dėl Nacionalinio atpažinimo žymens ir nacionalinio sveikumo ženklo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

22. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą leidžiama vežti tokiomis transporto priemonėmis, kuriose ji būtų apsaugota nuo užteršimo ir būtų užtikrinta Reikalavimų 16 punkte nurodyta temperatūra.

23. Tiekėjas turi užtikrinti gautos laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos atsekamumą ir tvarkyti jos apskaitą:

23.1. duomenys apie gautą ir tiekiamą rinkai laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsą registruojami Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos apskaitos žurnale (toliau – žurnalas), kurio forma nustatyta Reikalavimų priede;

23.2. gautos ir tiekiamos rinkai laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos duomenys, nurodyti žurnale, turi atitikti tokios mėsos prekybos dokumentuose nurodytus duomenis.

V SKYRIUS

LAUKINIŲ MEDŽIOJAMŪJŲ GYVŪNŲ MĖSOS TVARKYTOJŲ REIKALAVIMAI

24. Laukinių medžiojamųjų gyvūnų mėsos tvarkytojai turi:

24.1. vilkėti švarius darbo drabužius ir laikytis asmens higienos reikalavimų;

24.2. turėti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“ nustatyta tvarka išduotą asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), kuria patvirtinamas leidimas dirbti su maisto produktais;

24.3. būti atestuoti pagal Privalomojo higienos įgūdžių mokymo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, Privalomojo higienos įgūdžių mokymo

programos ir Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“, ir turėti sveikatos žinių atestavimo pažymėjimą.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Tiekėjai sumedžiotų laukinių medžiojamųjų gyvūnų pirminio tikrinimo registrus, žurnalus ir kitus dokumentus turi saugoti ne mažiau kaip dvejus metus ir pateikti Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai pareikalavus.

26. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritoriniai padaliniai kontroliuoja Reikalavimų laikymąsi.

27. Asmenys, pažeidę Reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.
